

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

V. De libelli oblatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

vitiolum ingressum Quippe beneficium Ecclesiasticum non potest licite sine institutione Canonica obtineri, c. Beneficium De R. l. in 6. Sed hæc cognoscuntur & dirimuntur, etiam licet non con- §, porro, c. un. De eo qui mittitur in poss. in 6, c. fin. testata Ext. Ut lite non contest. Idem evenit in causa matrimoniali, ubi alter conjugum ita abest, quod peremptorie citatus venire contemnat, vel malitiose se occultet, vel impediatur, ne ad se perveniat citatio. Nam & hoc casu (ne viri vel mulieri fornicandi occasio præbeatur) testes quoque lite non contestata admittuntur; & si de causa liquet, definitiva sententia profertur, d. § porro, ad & alios casus in §. pen. sup. de jud.

§. 7. De poenis actoris absentis.

Porro quod attinet ad actorem absentem, si is constituto tempore ad iudicium non venerit, instare potest reus præsens, ut in expensas condemnatur, c. 1. De dolo & contum. in 6, l. Eum qui 79, D. De jud. imò & in omnia damna, l. Sancimus 13, C. De judic. ad aliam citationem non admittendus, nisi præstita cautione, iudicio sisti, d. l. 1. De dolo in 6, Vel petere potest reus, ut legitime citato auctore & non comparente, ad probationem admittatur, sententia que fetur, licet lite nondum contestata, per text. in c. 3, Ext. De dolo & contum. & ibid. vide omnino Panorm. nu. 15, cum seq. & Andr. Gail, lib. 1, Obser. 59, Ut hinc constet diversam esse rationem in actore, quam in reo contumace.

§. 8. De contumacia rei post litem contestatam.

Ubi verò lis contestata est, reo contumaciter absente, iudex ex iis, quæ probata sunt vel adhuc probati possunt ab actore præsentem, procedit, vel ad condemnandum vel ad absolvendum reum:

aut si minus probatum fuerit, post possessionem auctori adjudicat: salva reo proprietatis quaestione, c. Prout 4, Ext. De dolo & contum. d. l. Consentaneum 8, C. Quomodo & quando iudex, l. Proparandum 11, §. 5, sin autem reus C. De jud. Quamvis & hoc casu postulare possit actor, ut reus absens requiratur, & ad iudicem ducatur, d. l. Consentaneum adde Panorm. ad c. 4, Ext. h. t.

§. 9. De contumacia actoris post litem contestatam.

Si actor lite contestata contumax sit lisque ad finem trienni (quod peragendo iudicio civili à legibus constitutum est) extracta, causa que liquida fuerit, similiter iudex ad definitivam sententiam progreditur, etiam in favorem actoris absentis, si cum meliorem causam fore videbitur: alioqui reum absolvit ab observatione iudicii, auctore in expensas condemnato, d. l. Proparandum §. & siquidem, juncto §. huiusmodi cum §. seq. & l. Et post editam 73, D. De judic.

NOTATIO ad Tit. 4.

a Quod impedimentum insinuandum iudici per excusatorem, qua insinuatione facta, sententia, si qua sequitur, ipso jure nulla est, l. Quæ situm 60, De re jud. Alias sententia tenet ipso jure, quamvis contra eum peto possit restitutio in integrum, tit. D. Ex quibus caus. major, Panorm. ad c. 2, nu. 4, Ext. De procur. & ibid. latius (mol. nu. 14, cum 2, seqq.

b In Camera verò Imperiali tribus modis proceditur contra contumacem reum. Vel ad poenam banni, vel ad immissionem bonorum, de qua hic in §. seqq. aut in principali causa proceditur usque ad definitivam sententiam, pro arbitrio ipsius actoris. Vide ordinat. Camera in 3, p. tit. 43, & Andr. Gail. lib. 1, Obser. 66.

DE LIBELLI OBLATIONE.

TITULUS V.

§. 1. Libellus reo offerendus est perspicuus.

Ro verò in iudicio comparenti, per se, vel procuratorem suum, sive defensorem ut sup. de procuras. in princ. libellus offerendus est contineus actoris intentionem, Auth. Offeratur in pr. C. De lit. contest. idque verbis perspicuis, ut inde reus deliberare possit, cedere an contumere debeat, l. 1, D. De edend. aliis justè reus excipit contra libellum, c. 2, & 3, Ext. hoc tit. Sed & pluri-

mum interest iudicis rem dilucidè in libello proponi, ut sententiam certam proferte possit, §. curare in fine, De action. l. fin. De ed. De sentent. que sine certa quant. Non tamen statim libellum oblatorem rem rejiciet aut confringet iudex, sed ex deductis post in iudicium declarationem ejus expectabit, l. fin. C. De annali except. cap. 3, §. secus autem De sent. & re judic. in 6, juncta l. Inter stipulansom 83, §. 1, D. D.

D. De verb. oblig. l. Si quis in sententia 66, D. De jud. Quamvis & inepram animadvertere, reum à iudicii instantia absolvet; actori interim potestate relicta petitionis suæ de eund. repetendæ & re ad institucendæ. cap. Examinata 15, Ext. De judic.

§ 2. Libellorum duplex genus.

Libellus alius civilis est, alius criminalis. Civilis est (qui & conventionis sive conventionalis dicitur, cap. fin. Ext. hoc sit. C. De annali except.) qui in rem civilem, id est, in id quod actoris interest, conceptus est Criminalis, qui criminis accusationem continet. Sed de hoc infra suo loco, sub. tit. de accusat.

§ 3. Libellus actionis nomen an continere debeat, item an petitionis causam.

In libello civili licet hodie non sit necesse, conceptis verbis actionis nomen exprimere (aliter enim olim obtinebat, l. 1. & 2. Cod. De form. & impetrat. act. sub.) sed sufficit factum narrare, ut inde jus agentis elici possit, cap. dilecti 6, Ext. De judic. nihilominus, si personali actione agatur, causa obligationis in libello exprimenda est: veluti. Peto centum ex mutuo, ex vendico aut ex simili causa. Neque enim aliter deliberare poterit reus, contendere an cedere debeat, d. cap. fin. hoc sit. cap. Peru. nit. 5, Ext. De censib. Sin actione reali, puta, rei vindicatoria, satis est dominium libello inferuisse, videl. Peto rem, quia mea est, id est, iure domini ad me pertinet, § 1, in fine Inst. De action. ad de And. Gail. lib. obs. 61, nu. 4. quia ex eo certior fit reus cedere an iudicio experiri velit. Quippe duo eisdem rei dominium in solidum habere non possunt, l. Si ut certo 5, §, Si duobus D. Commodati; neque eandem rem ex pluribus causis obtinere, l. Non ut ex plurib. D. De R. l. 3, §, ex plurib. D. De acq. vel amitt. poss. licet non prohibeatur actor & causam domini libello simul comprehendere; asserendo rem suam esse, quia sibi legata vel donata est, vel simili titulo acquisita l. Si mater 11, D. De except. rer. judic. 3, De sent. & re. ad. in 6.

§ 4. Reus an cogendus statim libello respondere.

Non tamen cogitur reus statim libello actoris respondere; sed ipsi inducitur permittendæ sunt ad

deliberandum, Auth. Offeratur C. De litis contest. cap. Dilatus 11, & ibi D. d. Ext. De procurat. nisi forte de ipsa citatione dederit, qua de causa conveniatur. Nam hoc casu rejectis induciis deliberatoriis, respondere cogitur reus, vel ad causæ ipsius cognitionem & definitionem proceditur, cap. 2, Ext. De dilationib.

§ 5. Plures actiones eodem libello cumulari posse.

Neque tamen una actio, sed & plures simul eodem libello proponi & cumulari possunt ab actoribus, l. Si idem cum eodem 21, D. De jurisd. om. iud. cap. Querelam 14, Ext. De elect. cap. 3, Ext. De caus. poss. & quibus à reo sigillatim respondendum est, & à iudice totidem proferendæ sententiæ in eodem iudicio d. c. 3, And. Gail. lib. 1, obs. 63.

§ 6. De reconventionem rei.

E diverso quoque reo permittitur, actorem suum reconvenire etiam ex alia causa, durante eodem iudicio, sive iudex ordinarius sive delegatus sit etiam si aliis is proprius iudex non sit ipsius actoris, l. pen. cum Auth. Et consequenter Cod. De sentent. & interlocut. §. fin. Novel 96, de executor. d. Si idem cum eodem §. 1, cap. 1, & 2, Ext. De mutuis petit. cap. 3, §. fin. De rescript. in 6, & sup. de iudic. §. per reconventionem. Cujus enim in agendo, inquit Iustinianus observat arbitrium, cum habere & contra se iudicem in eodem negotio non ded. gae. ut, text. est in d. l. pen. sibi per verbum negotium intelligo iudicium. Hac tamen adhibita moderatione, ut si ante vel non multò postlitum contestatam, actio à reo relata fuerit actori, utraque conventionis & reconventionis causa simul expediat: alioquin singulæ per se & separatim perorandæ sunt, probat textus in d. Parag. fin. Novel 96, in verbo, mox; & disputat. lat. Panorm. ad c. 1, Ext. De mutuis petit. Et Camera Imperialis hanc nostram sententiam probat, nisi videre est in Ord. Cap. in 3, p. tit. 30.

NOTATIO in Tit. 5.

a Quandoque mixti generis est libellus, velut in specie, qua agitur ad divortium inter conjuges propter adultarium, c. Tuæ 5, Ext. De procur. & cum inventatur querela inofficiosi testamenti, Glof. ibid. Sed mixta ad sua simplicia facile revocantur.